

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

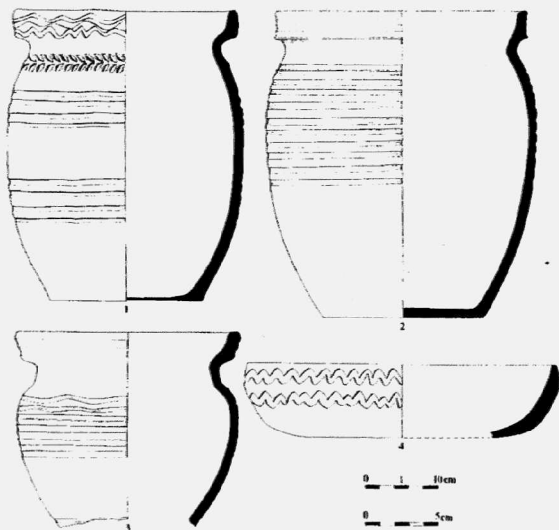
Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

Obr. 75. Brodek u Prostějova. Středověká keramika z objektů.
Brodek u Prostějova. Keramikauswahl aus dem Objekten.

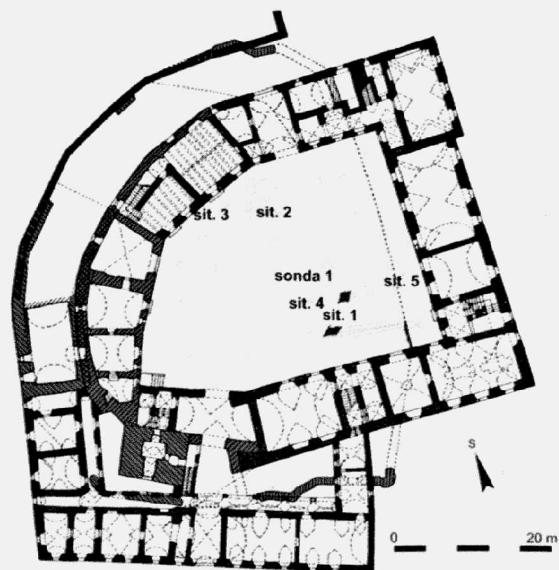
Resumé

Brodek u Prostějova (Bez. Prostějov). „Za zámekem“. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

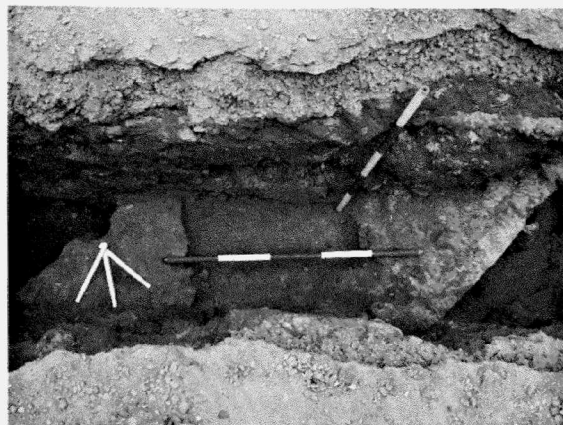
ČEJKOVICE (okr. Hodonín)

Intravilán obce, parc. č. 434. Středověk, novověk. Tvrz. Záchraný výzkum.

Archeologický výzkum probíhal v souvislosti s rekonstrukcí inženýrských sítí a komunikací od května do začátku

Obr. 76. Čejkovice, tvrz. Celkový plán s vyznačením výkopů a pozitivních situací.
Čejkovice, die Feste. Gesamtplan mit ausgezeichneten Aushüben und Fundstellen.

Obr. 77. Čejkovice, tvrz. Zeď zaniklého východního křídla.
Čejkovice, die Feste. Mauern des verfallenen Ostflügels.

srpna 2006. Při výkopových pracích v prostoru nádvoří tvrze byly zachyceny četné doklady středověkého a raně novověkého osídlení (obr. 76).

Raně gotickou komendu založili templáři v první polovině 13. století. První písemná zmínka pochází z roku 1248. Po zrušení templářského řádu roku 1312 tvrz přechází do panských rukou. Gotická tvrz byla přestavěna na zámek v renesančním a barokním slohu (Plaček 2001,).

Při výzkumu byly objeveny mocné kamenné zdi bývalého východního gotického křídla, které zaniklo při renesančních úpravách tvrze (obr. 77).

Ze zásybu někdejších sklepních prostorů byl získán menší soubor především zlomků keramiky. Ze zvířecích kostí se jednalo o domácí savce (tur, prasce, ovce/koza a kur) a o lovné druhy (jelen, srnec, zajíc).

Na jiných místech nádvoří se nacházely zasypané zahloubené jámy neznámé funkce a často i neznámého stáří (obr. 78). Výjimečným nálezem byla jáma s propálenými stěnami a dnem, na němž spočívala vrstva uhlíků a několik zlomků strusky. V tomto případě se jednalo o zahloubenou část pece či jiného výrobního objektu se stopami pyrotechnických aktivit.

Po celou dobu výzkumu byly porůznu nalézány jednotlivé lidské především zlomků keramiky, které pocházejí z narušených hrobů. Nádvoří tvrze nebylo využíváno jen pro komunikační účely, ale také k pohřbívání. Téměř tři desítky kostrových hrobů byly v tomto prostoru odkryty již v roce 1977 (Tribula - Bednaříková 1980, 205).

K poznání hmotné kultury 14.-15. století přispěly vedle keramiky rovněž kovové předměty, z nichž lze jmenovat bronzovou obdélnou přezku, železný hřebík a masivní železný hrot šípů. Stavební aktivity v souvislosti s přestavbou tvrze dokládají nálezy pálených cihel a střešní krytiny.

Ulice Peckova, ppč. 716/4. Středověk. Sidliště. Záchraný výzkum.

V souvislosti se stavbou rodinného domu v intravilánu Čejkovic bylo dokumentováno souvrství prachovité hlíny (SJ

3, 4), obsahující drobné uhlíky, zvířecí kosti, mazanici a zlomky keramických nádob, datovatelných do 1. poloviny 15. století. Souvrství spočívalo na sprašovém podloží v hloubce 160 cm pod současným terénem (obr. 79). Tuto situaci lze interpretovat jako relikv zhloubeného objektu.

Dosud se předpokládalo, že středověký půdorys Čejkovic byl vymezen areálem tvrze a návší kolem potoka Prušánky (Kuča 1996, 466). Referovaný výzkum doložil, že středověký půdorys obce sahal minimálně 200 m severozápadně od kostela sv. Kunhuty směrem na Čejč.

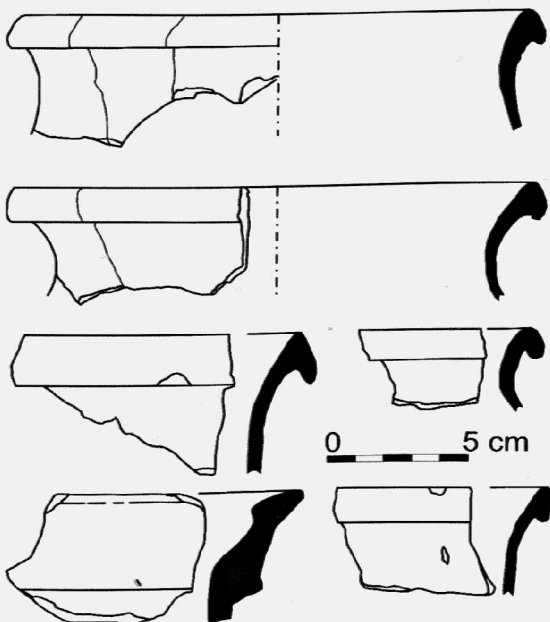
Podle nejstarších map existovala jižní část Peckovy ulice již v druhé polovině 18. století. Ve stavbou dotčeném prostoru se nacházela proluka po minimálně dvou usedlostech. Ještě v 70. letech 19. století tudy vedla komunikace směřující k potoku Prušánka. V následujících letech byla proluka zastavěna třemi domy, komunikace pak probíhala v severní části proluky. V druhé polovině 20. století došlo k postupné demolici domů a ke stavbě současné prodejny potravin.

Zhloubený objekt zanikl patrně násilně. Svědčí o tom zlomky mazanice s otisky konstrukčních prvků nadzemní části domu dřevohliněné konstrukce. Příčinou zániku mohla být jedna z četných válečných událostí, které postihly Čejkovice v 15. století. Nevelký rozsah stavebních prací nedovoluje blíže specifikovat situaci dotčeného prostoru.

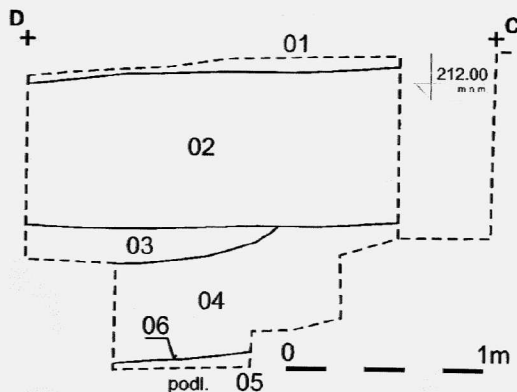
František Kostrouch

Literatura

Kostrouch, F. 2006: *Čejkovice, ul. Peckova, ppč. 716/3, 716/4*. Nálezová zpráva o záchranném archeologickém výzkumu při stavbě rodinného domu p. Červenky. Archiv MM Hodonín.

Obr. 78. Čejkovice, tvrz. Sonda 1, vrstva 0101, výběr nálezů keramiky.
Čejkovice, die Feste. Sondage 1, Schicht 0101. Auswahl der Keramik

Obr. 79. Čejkovice, Peckova ulice. Jižní profil.
Čejkovice, Peckova StraÙe. Das Südprofil.

- Kostrouch, F., Štívová, Z. 2006: *Čejkovice, tvrz.* Nálezová zpráva o záchranném archeologickém výzkumu. Archiv MM Hodonín A-2610.
- Kuča, K. 1996: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, 1. díl A-G, Praha.
- Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hradů a turzí*, Praha., 165–168.
- Tribula, J., Bednaříková, J. 1980: Archeologický výzkum gotické tvrze v Čejkovicích (okr. Hodonín), *Vlastivědný věstník moravský* 32, 202–207.

Resumé

Čejkovice (Bez. Hodonín). Intravilan Gemeinde, Parzelle Nr. 434. Mittelalter, Neuzeit. Feste. Rettungsgrabung.

Čejkovice (Bez. Hodonín). Peckova Strasse. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

DIVÁKY (okr. Břeclav)

„Padělky za humny“. Střední a mladší doba hradištní. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Na ostrožně jižně Divák, v místech orbou narušovaného pohřebiště, byla roku 2005 a 2006 provedena již šestá a sedmá etapa školního záchranného antropologicko-archeologického výzkumu, při němž bylo zachyceno 37 hrobů ze střední a mladší doby hradištní. Tři středohradištní hroby byly výklenkové podmolového typu. Zvláště pozoruhodný je hrob ženy pohřbené ve skrčené poloze na okraji pohřebiště u kruhové jámy s téměř kompletní kostrou ovce nebo kozy staré 1,5 až 2 roky (určila M. Nývltová Fišáková). Jeden středohradištní hrob, uložený v bočním výklenku, obsahoval srp, náušnice a korálky. Další středohradištní hrob muže s nožem byl uložen v hrobové komoře překryté dřevěnou konstrukcí zapuštěnou do stěn. V mladohradištních hrobech se našly esovité záušnice, mince a nože.

Josef Unger

Resumé

Diváky (Bez. Břeclav), „Padělky za humny“. Gräberfeld. Mittlere und jüngere Burgwallzeit.